Ч. 68. (13307). Львів, неділя 19. березня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Реституція австрійської монархії
чи „Аншлюс" з Німеччиною?
Критичні дні австрійської республики.

Львів, 17. березня 1933.

Здається, що й для найбільш фахового історика молодої австрійської республики булоб нелегкою річю описати хронольоґічно всі ті безчисленні крізи, які вона переживала за недовгий час 14-ти років. Ті крізи настільки ріжні від внутрішньо-політичних кріз всіх інших держав світа, що за кожним разом ставили вони рубом питання про цілу державну екзистенцію Австрії. Про ці речі писалося вже нераз: основою і першоджерелом усіх політичних і господарських потрясень Австрії, усіх реакційних „пучів" та соціялістичних експериментів, усіх закордонних інтриґ, принижаючих чужинецьких контроль, „санацій" і куратель — це штучна версайська концепція вирізати з кількох австрійських, здебільша гірських, провінцій окрему державу, яка згори була засуджена на економічну смерть та політичну веґетацію. (Віденці, славні своїм природним гумором, давно вже казали про свою повоєнну державу як про недокровну рахітичну дитину з великою головою (Відень) на слабих ніжках (краї). Коли взяти під увагу, що більшість „приязно настроєних" держав довкола (Чехословаччина, Угорщина, Югославія) завели відразу митні барієри; що про господарську самовистарчальність Австрії відразу й мови не могло бути; і що політичне життя тої країни згори було спутане двома клявзулями: заборона реституції монархії та заборона прилучення до Німеччини — можна легко зрозуміти, що життя австрійської республики не могло плисти інакше, як лише пробиватись вічно крізь ріжні пороги кріз у безвиглядній квадратурі кола.

В останніх днях Австрія знову стала політичною сензацією Европи. Чергова кріза, яка в ній вибухла, має ніби внутрішньо-політичний характер і виринула ніби на ґрунті конфлікту між урядом канцлера Дольфуса та парляментом (в якому той уряд має більшість буквально одного голосу!). Цей конфлікт довів до того, що всі три президенти парляменту зреклися. Третій президент, д-р Штрафнер, вже після зречення, скликав всетаки засідання парляменту, щоби перевести вибір нової президії, якій міг би передати свої аґенди. Цьому спротивився уряд, який вічно тремтить за своє іствування та який — слушно — хоче заощадити державі нової урядової кризи в часах фактичного хронічного фінансового банкроцтва. У справу вмішався президент Мікляс. Хоча його лист до посла Штрафнера не переконав цього останнього і не спонукав його відкликати засідання парляменту, всеж вплинув на опозицію звузити те засідання до зголошення платонічного протесту проти заходів уряду і введення до будинку парляменту мундурової поліції.

Ця буря у склянці води нікого поза Віднем не зворушилаб, колиб не два інші моменти: пляни леґітимістів реституувати в Австрії монархію Габсбурґів і пляни ґітлерівців зреалізувати стару програму „аншлюсу" (злуки) з Німеччиною. Склалося так, що пляни одних і других майже одночасно заактуалізувалися. Повнолітній уже Отто Габсбурґ, який буцім- то готується у Берліні до докторату, вибрав собі акуратно таку тему до докторської праці, яка каже йому „в наукових цілях" частенько подорожувати. Ця тема, це „Історія тирольської конституції" і тісно вяжеться з країною, яка є угольним каменем надій б. цісаревої Зити та її найстаршого сина. І ось кілька днів тому віденська преса принесла вістку про приїзд арх. Оттона до Тиролю, а поліційно-пресова конфіската тільки ще дужче цю сензацію роздула.

Зновуж побіда Гітлера в Німеччині оживила всенімецькі австрійські течії. Здається теж, що й офіціяльна німецька закордонна політика ставить собі справу „Аншлюсу" як одно з перших — найлекших до переведення — завдань. Основано в Австрії фашистівську партію та скріплено пропаґанду за злукою з матірнім німецьким краєм, відкликуючись не тільки до патріотичних всенімецьких почувань, але й до розуму, який каже шукати радикального виходу з крутіжу вічних жебранин за закордонними позичками.

Серед таких обставин не диво, що Віднем заволоділа атмосфера перевороту. Перед кожним громадянином виринули питання: 1) боронити теперішнього демократично-республиканського устрою і спиратися на кволу та химерну допомогу Малої Антанти і Женеви чи 2) не вважати на погрози Малої Антанти (головно Чехословаччини) та реституувати монархію Габсбурґів, які персональною унією обєдналиб Австрію з вірною Габсбурґам Угорщиною і таким робом створилиб державу господарськи сяк-так самовистарчальною; чи 3) не вважати на протести Франції і погрози Чехословаччини та використати прихід до влади в Німеччині Гітлера, який є сміливіший від своїх попередників, і зєднатися з Німеччиною? Уряд канцлера Дольфуса та президент Мікляс стоять на становищі леґалізму, себто вірности республиці. Відносини ускладнює іствування двох громадянських військових орґанізацій, правої „Гаймвери" і соціялістичного „Шуцбунду". Обі вони готові в критичній хвилині розпутати громадянську війну. Тому австрійська мікроскопійна армія і поліція стоять від кількох днів у строгому поготівлі. І це поготівля у свою чергу збільшує нервовий настрій. В австрійському воздусі висить нині: вмашерування ґітлерівських відділів і проклямування злуки з Німеччиною, збройний конфлікт з Чехословаччиною, проголошення монархії, ґенеральний страйк ліво настроєних робітників.. Словом: атмосфера горяча.

Невідомо, чи цим разом австрійська кріза буде вже остання і закінчиться якимось радикальним актом, що зробить новий вилім у версайській будівлі. Безсильність Ліґи Націй, внутрішні труднощі Франції й Малої Антанти та становище Італії, прихильне Німеччині й Угорщині, підбадьорює і прихильників австро-угорської монархії і проголошення „Аншлюсу". Здається, що таки, тепер чи трохи пізніше, злука Австрії з Німеччиною прийти мусить: бо це злука найбільш природна і нема такої заборони, яка на віки заборонилаб одній великій нації жити спільним життям.

Спроба рятування конференції розброєння.

(Допис з Женеви.)

Конференція розброєння перебуває найбільшу крізу від моменту її скликання. Множаться міжнародні конфлікти, такі як в Гіртенберґу, Данціґу, Келі та інші, які свідчать про те, що політична атмосфера Европи пересичена небезпечним прямуванням розвязати найбільше пекучі питання силою зброї. Тим часом ці конфлікти є справді в значній мірі демонстраціями, якими дотичні чинники хочуть підкреслити свої домагання та витворити погрози небезпеки війни, але це справи дуже не міняє.

Напружена політична атмосфера, яка тяжіть тепер над Европою, є не лише великою перешкодою для праць конференції розброєння, а й доказує разом з тим нездібність конференції виконати завдання, які на неї впали. Визнати це значило би розвязати конференцію та виявити, що головні політичні питання Европи можна розвязати лише на основі реального відношення збройних сил великих держав. А тому, що цього відношення наперед точно означити ніколи не можна, повстала би реальна небезпека нової війни.

Зокрема становище конференції розброєння погіршується тим, що сучасна перебудова Німеччини в напрямі перебрання цілої влади партією Гітлера вже сама по собі стоїть на перешкоді роботі конференції. Головна увага ґітлерівців спрямована тепер на відбудову внутрішньої єдности, а відтак і збройної сили Німеччини. Представники Німеччини взагалі не показують тепер великої охоти до переговорів у Женеві, сподіваючись, очевидно, що осягнуть кращі результати пізніше, спираючись на обєднану та озброєну Німеччину. Справді треба рахуватися з тим, що озброєння Німеччини для цілей точно означених та відомих іншим державам викликало би шалений зріст зброєнь цих держав. Осягти навіть приблизної рівности озброєння з іншими державами при сучаснім фінансовім становищі Німеччини було би для неї неможливим, навіть осягнувши право на це. А що нова хвиля зброєнь великих держав викликала би дальше катастрофальне загострення світової кризи, не підлягає ніякому сумніву.

З огляду на те, що Німеччина навіть найбільш озброєна без союзників не моглаб зробити ужитку зі своєї зброї, спрямовано всі зусилля французької дипльоматії на те, щоб ізолювати Німеччину. Оскільки це пощастило французькому урядові у відношенні до Радянщини, сказати тяжко, бо більшовики є чинником наскрізь непевним.

Щодо Англії, то при переговорах, які від-

булися між Мекдональдом та французькими міністрами в часі його останнього побуту в Парижі в дорозі до Женеви, то там напевно основне обговорювали становище обох держав супроти Німеччини. Частина англійської преси докоряє справді Франції, що її упертість супроти німецьких домагань причинилась до того вибуху ненависти в Німеччині, який віддав цілу владу в руки Гітлера, але це зовсім не значить, що теперішній уряд Німеччини може числити на підтримку з боку англійських політичних кол.

До Женеви Мекдональд прибув не лише у звичайній ролі посередника між Францією та Німеччиною, а і в характері політика, від якого чекають мало не чуда — рятування Европи від небезпеки війни, а що найменше рятування кофнеренції розброєння. А разом з тим льондонський кореспондент „Журналь де Женев" пише про нього: „Чи Мекдональд людина, що може опанувати ситуацію? Його колеги запитують себе неспокійно, чи матиме він відвагу взятися за саме джерело лиха. Чи насмілиться він наприклад дати до зрозуміння німцям, до яких меж вони можуть іти не загрожуючи миру? Чи захоче він зустрінутися з Мусоліні, про якого гадають у Льондоні, слушно чи ні, що лише він є в стані стримати національних соціялістів на фатальній похилости? Мекдональд грає велику гру в Женеві. Ходить у ній про інтернаціональний мир; ходить про його особисту будучність у Великобританії."

Що Італія може рішучо впливати на політику Німеччини не підлягає найменшому сумніву, але невідомо тимчасом, в якім напрямку захоче впливати Мусоліні на Гітлера. Про можливе побачення між Мекдональдом та Мусоліні тимчасом ніяких певних відомостей нема. У всякім разі з французького боку твердять, що нема конфлікту між Францією та Німеччиною, але є конфлікт між конференцією розброєння з одного боку та Німеччиною і Італією з другого боку. Наради між Мекдональдом та представниками інших держав тревають далі, а рівном з тим ведуться і наради над тим, у який спосіб можна булоб закінчити на обмежений чи необмежений час праці конференції. Пропонується сконцентрувати в одній резолюції всі точки, відносно яких осягнено сяку-таку згоду. Точок таких справді не багато і великої ваги не мають. Вироблення дотичної конференції малоб бути доручено Бенешу, але проти нього як президента Малої Антанти висловлюються делегати Німеччини, Італії та Угорщини, що є дуже характеристично для сучасного стану конференції розброєння.

Не позбавлений інтересу погляд „Ное Цірхер Цайтунг" на справи конференції розброєння та европейського миру взагалі; цей часопис пише: „...Від того часу, як Мала Антанта зробилась солідарним бльоком, вона не дасть виключити себе з европейського концерту. Не можна відсунути на бік і Польщу в той момент, **коли в гру входить перед усім її доля.**

У Парижі мають враження, що Мекдональд не приїздить до Женеви з точно означеним пляном, але буде старатися погодити мінімальні домагання Німеччини та Італії з рішенням конференції. У звязку з цим випливає з англійського боку знов думка про французько-німецьку згоду..." Думка ця зовсім не нова, але питання в тім, на які уступки готова піти Франція, щоби цю згоду осягнути. Питання також, чи впливу самої Англії на держави европейського континенту вистарчить, щоби таке порозуміння осягнути, чи не буде потрібно координації зусиль обох великих англьо-саксонських держав у напрямі впорядкування европейських справ. Але найбільше грізним питанням є, чи швидкий розвиток світової кризи, який завдав щойно такі тяжкі удари і самій Америці, полишить досить часу для ратункової акції в Европі.

Безнадійний стан, у якім перебуває тепер конференція розброєння, та й цілий Союз Народів, спричинений у значній мірі тим, що в Женеві все ще нема зрозуміння того, що основа світової кризи наскрізь політична, отже й поборення її можливе лише шляхом далекоідучих політичних змін у середині та на сході Европи, звідки ця криза вийшла та поширилась на цілий світ.

Поруч з безнадійними заходами до усухомлення конференції розброєння у Женеві обговорюється й справу міждержавних боргів та справу майбутньої світової економічної конференції. Ці справи ще більше безнадійні ніж сама конференція розброєння, оскільки перед їх обговоренням не полагодять головних політичних справ Европи. Але безуспішність їх буде вже успіхом, коли вона нарешті спрямує зусилля великих держав на поборення світової кризи на політичнім ґрунті.

М. Данько.

Національний доріст.

Волинь, 12. III. 1933.

В житті волинських мас майже що кілька місяців доводиться стверджувати нові приємні явища. Конкретні факти: спадок комуно-сельробізму через витрату привабливої сили серед мас; відплив безбожництва з гурту молоді; зменшення приманливости „соціялізму"; зріст національного почуття й свідомости та просто інстинктовного гону до обєднання в один фронт; щезання страху та сильніші прояви рожанської мужности; глибше відчування своєї гідности; і врешті все більше відріжнювання власних від чужих інтересів.

За доказами цих позитивних змін ходити недалеко. Москвофільства на Волині вже майже нема. Боротьба за національний характер набирає все конкретніших і рішучіших форм: домагання рідної мови, конфлікти з московськими священиками і дяками, замикання церков, перехід на унію з національних міркувань. Штучні орґанізації, як „рідні" та просвітянські хати разом з ВУО вже морально провалилися. Дубенська кооперативна практика, перенесена вже в інші повіти, ні кооператорів ні мас не заломила: нічого не вдіяв і п. Волошиновський з усіми своїми кабалістичними формулами і „приятельськими" закликами. Не зріклися маси своєї рідної школи, що ствердив плебісцитовий рух.

Але найважніше, що всі тведження „фаховців" та їхніх „певних" помічників, що нарід цілком задоволений, звучать вже навіть для людей найбільш наївних — фальшиво. Словом, політика останніх чотирьох років з усіми її методами й гострими засобами та практиками вже наприкінці остаточного банкроцтва.

Де джерела всіх тих змін і явищ? Крім усіх згаданих уже, треба тут ще назвати — молодий національний доріст.

На наших очах за останніх кілька років наросла нова молода національна верства. Це верства молоді, що не переживала ні війни, ні революції. Це продукт уже наших часів і впливів: книжок часописів, розмов, поголосок, боротьби, ідей, що всіми щілинами просочувалися в найглухіші села.

І що особливо характеристичне, цей наш національний „молодняк" стає сильним, поважним будуючим чинником у селах. Може навіть не на мірку свого віку. Коли в інших народів молодь у цих літах займається спортом чи іншими розвагами, наші сільські хлопці, а подекуди й дівчата, вже перебирають на себе головні турботи культурного й господарського будівництва та національного проводу, відсовуючи старше невироблене, пасивне та перетомлене покоління за піч.

Власне об цей наш молодий національний доріст розбилася політика останніх років з ріжними певними й непевними експериментаторами А за цим дOростом, іде другий, що вже має добрий приклад старших братів і сестер.

Перші кроки нашого молодого дOросту усувають підстави до песимізму. Навпаки, вони можуть тішити нас надіями на краще.

Senex.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. БЕРЕЗНЯ 1933.

Д-Р МИХАЙЛО ДРАГАН.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ

ПАРИСЬКОЇ ГРУПИ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ З УЧАСТЮ ЗАПРОШЕНИХ МИСТЦІВ ФРАНЦУЗІВ ТА ІТАЛІЙЦІВ.

Нарешті! Після незвичайних перешкод маємо довго очікувану виставку. Здавалося вже, що всі зусилля Управи Націон. Музею розібються об недоброзичливу бюрократичну поведінку митного уряду. Треба віддати признання Управі Нац. Музею, що не пожаліла ніяких коштів і що порушила інтервенціями всі можливі інстанції до міністерства включно, щоби всетаки допровадити намірене діло до успішного кінця.

Після першої пробної, але всетаки успішної, того рода виставки в 1931 р., де був досить доривочний склад експонатів з припадково запрошеними людьми, — отсе маємо зовсім поважний добір експонатів, своїх і чужих мистців. Головна заслуга в тому мистця Перебийноса, що поклав багато труду на переведення отсеї імпрези. Отся виставка це не лише великий успіх українського мистецтва, але також важна політична подія, яка нашим політикам навіть приснитись не може. Цеж першорядні французькі і італійські мистецькі сили подали дружню руку нам мало відомим ще в світі, підтримуючи нас морально в тих змаганнях, яких здійснення стоїть перед усіми нами. Цей шляхотний жест найкраще свідчить про дійсну культуру цих мистців, але також про високий рівень нашого мистецтва, коли мистці зі світової слави іменами рішаються без упередження повісити свої полотна в українській інституції і побіч полотен українських мистців. Можемо лише радіти з цієї події і мусимо підтримати всіми силами наших мистців і Управу Нац. Музею, що не жалували труду до переведення цього гарного почину. Роля тої виставки велика не лише в чисто мистецькім розумінні, але неменше в мистецько-педаґоґічнім. Цілий ряд мистців і любителів мистецтва мають нагоду безпосередньо познакомитись з великими мистцями европейської міри.

Роля рецензента такої виставки незвичайно трудна, бо щож можна сказати в невеличкій часописній замітці в кількох словах про кожного з 41 мистців (24 чужих і 17 своїх) зі 120 творами? Силою конечности мусять це бути зовсім загальні очеркнення, які в ніякий спосіб не годні передати дійсного мистецького змісту виставлених творів. Неодному з тих мистців належаласяб бодай коротка статейка, щоби впровадити наше громадянство в країну проблематики сучасного західньо-европейського, а в парі з ним і українського мистецтва.

Виставка не дає цілого образу, бодай по одному зразку, сучасного мистецтва в його всіх головніших мистецьких напрямках (нема нпр. конструктивізму ні послідовного надреалізму, а італійці нашої виставки не мають ніякого відношення до італійського футуризму, що в останні часи переживає свій ренесанс у формі аеропіттуризму (воздушне малярство — з перспективи лиха)), — хоча це було наміром організаторів виставки, як виходить зі слів О. Лагутенка, одного з організаторів виставки. Всетаки виставка відслонює нам рубець завіси на сцену і акторів сучасного мистецтва.

Недавно ще модні в мистецтві кубізм і експресіонізм — нині не мають уже багато своїх великих представників, навіть його творці їх покинули. Всетаки один і другий напрямок мистецький відограв свою немаловажну ролю в новочаснім мистецтві і його здобутки лягли в основу найновішого мистецтва. Першого сліди лишились в організованих кріпких формах композиції, а другого в психольоґічнім підході до теми і барвних сполук. Ще недавно фактура, мистецьке ремесло, не вибивалась в образі яко чинник співтворчий у мистецькій концепції, — вона була лише засобом. Нині фактура дуже важлива справа, бо в мистецтві видко зворот до чисто малярських справ. До якої міри може фактура в новім мистецтві взяти участь у мистецькій концепції, показують нам на виставці майстри фактури, кожний на свій власний спосіб: Северіні, Тоцці, Фріес, Ван Донґен, Олі, Жанен.

Злегка сірреалістична „Мертва натура" Северінія в стонованих зглушених тонах немов фрески, чи не найкраща річ на виставці. Такого архитвору композиції і майстерства фактури як має Северіні, трудно знайти в якогонебудь іншого мистця. Другий італієць М. Тоцці не малює, але різьбить. Ілюзія брили посунена до останніх меж, фігури композиції сидять у рамах як бронзовий монумент на ґранітній підставі сильно і могучо. Третій італієць Де Пізіс це великий, чутливий маляр-поет. Вистарчить йому кинути на березі моря крильце, щоб порушити в нашій душі найглибші переживання незбагнутої краси моря і траґічного лету птиці в безмежні простори. Його мертва натура — це сама глибока лірика чутливого поета. Мазок і кольорит незрівняні. Кожний з тих трьох італійців такі сильні і ріжні від себе індивідуальности, немов три ріжні істоти з трьох планет. Треба подивляти до якої міри кожний з них сотворив свій власний світ мистецтва. Наші мистці можуть від них багато навчитися.

(Докінчення буде).

З української преси.

Біль і гнів радикалів.

Наша стаття про радикалів і їх політичну природу (диви „Діло“ з дня 13. ц. м. стаття п. н. „Демагогія на всі фронти“) дуже їх заболіла. Вислідом цього незмірного болю є відповідь „Громадського Голосу“ (диви „Гром. Голос“ ч. 11. з дати 18. березня ц. р.) у статейці п. н. „Політичний незнайко чи хуліган?“ Автор тієї статейки зовсім не відповідає на статтю по суті, а тільки гуртом усе заперечує. Мовляв: стаття „Діла“ є „простою лайкою перемішаною з неправдою та перекрученням фактів“... Коли так, то чи не краще булоб на неї зовсім не відповідати?!

Але не в тому річ, чи радикали на неї відповідають чи ні. Річ у чомусь зовсім іншому. Наші радикали стоять на становищі, що їм споконвіку вільно зневажати і паплюжити всіх і вся і таким чином злобувати для себе політичний капітал. Колиж хтонебудь раз гідно зареаґує на таку безшабашну радикальну лайку, тоді біда і горе! Радикали проголошують такого смільчака малощо не національним зрадником. Вони, виходить, є „табу“.

У конкретному випадку радикали твердять, що виступ „Діла“ був спричинений їхнім становищем до „Лугів“. Тимчасом це звичайний дурман, бо „Діло“ зареаґувало на цілу низку радикальних виступів проти УНДО та „Діла“. Наприклад:

У 9. числі „Громадського Голосу“ з дня 4. березня радикали написали були в передовій статті таке: „...ЦК УНДО і вслід за ним „Діло“ весь час твердить, що *на польське виховання* (в нових „Лугах“ — Ред.) *згодилася* Лугова орґанізація“... Де, коли і при якій нагоді займався ЦК УНДО чи „Діло“ *„польським вихованням“* у Лугах? І ЦК УНДО і „Діло“ навпаки писали про українське національне виховання в Лугах та про засоби такого виховання. А радикальний публіцист, рахуючи на незорієнтованість свого читача, підсуває йому у своїй статті злобно та негідно твердження, що і УНДО і „Діло“ розпинаються, мовляв, за польським вихованням у Лугах. Що це за методи усвідомлювання читачів? Чи це не публіцистичне хуліганство? Хто в редакції „Гром. Голосу“ відповідає за такі квітки політичної публіцистики?

А в черговому 10-тому числі „Гром. Голосу“ з дати 11. березня ц. р. радикальний публіцист „переїхався“ по голові УНДО і написав ні більше ні менше, а тільки те, що він, мовляв, у своїй промові на закордонній комісії польського сойму складав „низькі поклони“ в сторону п. Бека. З черги в тому самому числі радикальний публіцист переїхався ще по ЦК УНДО, по „Ділі“ і по членові ЦК УНДО Кузьмовичеві. Як на одно число, то хіба досить. І цей публіцист мабуть думав, що все те ундівський світ проковтне і ще й поклониться радикалам з „вдячністю“ за „компліменти“.

Тимчасом у даному випадку на радикальні „компліменти“ зареаґували ми теж своєрідним „компліментом“. І щойно тепер громадсько-голосівські політики зрозуміли, що і між „компліментами“ бувають часом речі, що болять. Обурився „Гром. Голос“ на такий вислів „Діла“: „УСРП — це ультральояльна польсько-державницька партія“. Певно, що прикро це почути тим, які таку латку від давна припинають кому іншому. Але нема де правди діти і треба ствердити, що УСРП веде політику гострої критики та послідовної неґації тільки супроти всього ундівського. Самаж ця партія в загально-національну політику від себе нічого ні конструктивного ні позитивного не вносить. Своїх членів та читачів годує тільки крилатою фразою, переважно протиундівського посмаку. Нема сумніву, що така політика корисна для Польщі, а в усякому випадку корисніша та більше побажана від кожної іншої. І хоч УСРП у своїй публіцистиці не послугується такими катеґоріями як „льояльність“ чи „нельояльність“, то всеж її політика для поляків вигідна, бо паплюжить та нівечить в українському громадянстві все те, що є конструктивним, творчим і тому некорисним для польської рації.

Вистава української ґрафіки у Празі.

12. березня відкрили у Празі виставу української ґрафіки, яку улаштувало Українське Товариство Прихильників Книги спільно в Мистецько-Промисловим Музеєм у Празі у виставових салях Музею. Відкрив виставу короткою промовою від Кураторії Мистецько-Промислового Музею, віцепрезидент п. Танцер. Святочну промову про українську ґрафіку сказав Артур Новак відомий чеський мистецький критик, голова товариства чеських ґрафіків „Голяр“ і редактор бібліофільського часопису „Вітрінка“. На відкриттю було багато українського та чеського громадянства, заступники міста Праги, Славянського Інституту в Празі (І. В. Мрквічка та д-р Штанґлер) ріжних мистецьких чеських гуртів, визначні поодинокі мистці (Л. Куба) і ін. Вистава обіймає укр. ґрафіку XIX. і XX. ст., книжкові окладинки, ініціяли, книжкові оздоби, ілюстрації, видавничі знаки, екслібріси, проєкти театральних костюмів, взірці ґрафіки на службах державі (паперові гроші, почтові марки та ін.). Участь у виставі беруть Асоціяція Незалежних Українських Мистців у Львові, Гурток українських мистців „Спокій“ у Варшаві, Українські Мистці у Франції, поодинокі мистці з Праги та з ріжних міст, а також виставлені тут такі окремі збірки, як інж. Д. Андрієвського з Брюселя та інші.

Вистава триватиме до 26. березня. Українське Товариство Прихильників Книги видало катальоґ експонатів, який обіймає поверх тисячі чисел і коло сто імен.

В лютому ц. р. ця сама вистава була улаштована в Берліні заходами тамошнього Українського Наукового Інституту та пройшла з незвичайним успіхом.

Большовики арештують заграничних спеціялістів.

МОСКВА, 17. III. ПАТ. У справі саботажу в електротехнічному промислі арештовано додатково 9 службовців московської репрезентації „Метрополітен Вікерс Комп.“ Між арештованими находиться 6 жінок. Загально думають, що справу саботажу не буде полагоджувати ДПУ. Відбудеться явний процес, хоч би з огляду на особи обвинувачених, з яких деякі є англійськими громадянами. Анґлійський амбасадор відбув з Літвіновом довшу розмову, що була ведена в дуже гострому тоні. Серед заграничних спеціялістів, занятих у Радянщині, настав переполох. Ґрупа заграничних спеціялістів, що симпатизує з радянським режімом, оголосила заяву, осуджуючи участь заграничних інжинірів у саботажовій орґанізації.

Хліборорські реформи в Америці.

ВАШИНҐТОН, 17. III. ПАТ. Президент Рузвельт оголосив письмо до конґресу, присвячене земельним справам. Письмо подає проєкти, що мають поправити ситуацію фармерів і усунути депресію. Рузвельт проєктує закон, що уповноважнює секретаря рільництва зредукувати продукцію збіжа, бавовни, рижу, тютюну і годівельних продуктів. Проєкт закону надає секретареві рільництва уповноваження задля орґанізації продажі хліборобських продуктів і стягнення з ринку надміру бавовни, яку мають віжаі установи

Америка бере поважно розбройну конференцію.

ВАШИНҐТОН, 17. III. ПАТ. Норман Девіс іменований представником американської делеґації на розбройну конференцію в ранзі амбасадора. Це іменування вказує, що американський уряд бере на себе всю відповідальність за виповнення своєї частини зобовязань супроти розбройної конференції.

—o—

Академія в память Шевченка у Варшаві.

Варшава, 15. III. 1933.

Дня 11. березня ц. р. заходом обєднаних українських еміґранських організацій у Варшаві відбулася урочиста академія, присвячена памяти. Т. Шевченка.

Вступне слово виголосив проф. Смаль-Стоцький, а реферат на тему: „Збройна боротьба у творах Шевченка“ полковник Садовський.

В концертовій частині відзначалися солісти пп. Валійська і Мазуркевичева, як також знаний Український Національний Хор ім. М. Лисенка під кермуванням. С. Сологуба.

Величезна саля була виповнена численною публикою, серед якої не було деяких членів У. С. Громади, які навіть забороняли своїм товаришам співати в Українському Національному Хорі.

Свято в честь Богдана Лепкого в Рівному.

Українська ґімназія в Рівнім (на Волині) влаштувала дня 25. II. врочисту академію в честь Богдана Лепкого. В програму входили: реферат про творчість поета, деклямації, відчитання одного розділу з його повісти „Батурин“ (Під дзвінницею) та хорові й сольові співи. Численно зібране громадянство з увагою і з видимим вдоволенням прислухувалося до кожної точки програми. Чистий дохід з академії (коло 200 зол.) пішов на користь незаможної ґімназійної молоді, що складається в 90 проц. із селянських дітей. До ювилята вислано привітальну депешу.

Надзвичайна маєткова данина.

Соймова скарбова комісія ухвалила, як відомо, замісць задуманого маєткового податку ввести надзвичайну маєткову данину, яку мають побирати на протязі пятьох років 1933—1937. Маєтковій данині підлягають платники податку ґрунтового, промислового та від недвижимостей. Від данини будуть звільнені нові будинки та надбудівлі викінчені від 1. січня 1923 до кінця 1937 року, рільні господарства менші ніж 7 гектарів, а також і більші, якщо державний ґрунтовий податок від них не переходить 25 зол. річно. Дальше звільнені торговельні і промислові підприємства, яких оборот устійнений для виміру державного промислового податку не перевищає 20 тисяч зол. річно, і недвижимости, яких річний дохід устійнений для виміру державного податку не переходить 1000 зол. річно.

Платники ґрунтового податку будуть платити маєткову данину, якщо оплата не перевищує 60 зол. Данина буде вимірена у висоті 20 прц. ґрунтового податку, а 40 прц для платників, що платять понад 60 зол. річно. Власники недвижимостей якщо їх дохід з недвижимостей хитається між 1.000 до 2.000 зол., будуть платити 40 с. від кожних 100 зол., а 60 с., якщо мають дохід вищий від 2.000 зол.

Платники промислового податку, якщо оборот, устійнений скарбовою владою, вигається в границях 20.000 до 50.000 зол., платять по 40 с. від кожної тисячки зол. Якщо дохід переходить 50 тисяч зол., платитимуть данину 60 с від кожної тисячки.

Репресії на соціялістів і комуністів

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Організації соціял-демократів і комуністів у Гесії розвязано. В Баденії державний комісар заборонив носити відзнаки соціял-демократичної й комуністичної партії. Соціялістичну пресу в Саксонії заборонено на дальші два тижні. Продовжено теж речинець закриття берлінського часопису „Соціяльдемократіше Прессдінст“.

Державний комісаріят в Баварії.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Баварський премієр Гельд зголосив димісію. На місце дотеперішнього парляментарного кабінету ген. фон Еп покликав державних комісарів, яким переказано агенди поодиноких міністерських ресортів

Співпраця жидів.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Головний союз німецьких фронтових вояків жидівської віри скликав у салі Фільгармонії дискусійні збори при участи представників інших військових організацій, м. ін. Штальгельму, Кіфгайзербунду і націонал-соціялістичних штурмових відділів. У дискусії висловлено думку, що жидам треба дати змогу співпрацювати над національною відбудовою Німеччини.

Зміняють державні відзнаки.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Берлінська влада наказала приверзути корони залізним орлам, що прикрашують міст на Спреві. Корони, були спрятані у 1918 р.

На воєнних кораблях у Вільгельмгафені вивісили вчора новий воєнний прапор, в якого усунули наріжник з республиканськими барвами, чорно-червоно-білово.

Проєкт персональної унії.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. „Дойтше Альґ. Цтґ.“ повідомляє, що в міродатних колах обмірковують проєкт персональної унії між республикою і Прусами, що передбачує створення окремого становища президента пруської держави, яке обняв би президент республики Гінденбурґ.

ВИБОРІВ ДО БАВАРСЬКОГО СОЙМУ НЕ БУДЕ

БЕРЛІН, 16. 3. ПАТ. Нац. соц. „Франкішес Фольк“ довідується, що нових виборів до баварського сойму не розпишуть. Поодинокі партії одержать скількість мандатів, яка відповідає вислідам голосування до райхстагу 5. III. Так нац. соціялісти одержать майже абсолютну більшість і могтимуть самостійно створити уряд. І до інших краєвих соймів пристосують на будуче такуж процедуру.

АҐІТАЦІЯ ЗА АРХ. ОТТОНОМ.

У Будапешті відбули леґітимісти кільканеденні наради. Ухвалили на них почати наново енерґічну акцію за привернення монархії на Мадярщині. Постановили видати 30.000 портретів архикнязя Оттона. Портрети ті й летючки з пропаґандивним текстом роздаватимуть.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ШВАЙЦАРІЇ.

БАЗЕЛЬ, 17. III. ПАТ. У Базелі прийшло до більших комуністичних заворушень. Поліція арештувала 12 учасників демонстрацій, звернених головно проти поліції.

ЖАХЛИВА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

МУКДЕН, 17. III. ПАТ. Нині попівночі вантажний поїзд наїхав між стаціями Чень-Чія-Тун і Су-Пінь-Кай на особовий поїзд. Згинуло 50 подорожних, а більше як 70 є ранених.

БОМБОЮ НА АВТОБУС.

ДЕБЛІН, 17. III. ПАТ. У Дандалку кинули бомбу на автобус, у якому було всього 2 подорожніх. Оба були ранені. Кондуктор і шофер вийшли ціло, віз знищений зовсім.

ВИБУХ НА КОРАБЛІ.

КОЛЬОМБО (Цейльон), 17. III. ПАТ. У віддалі 300 миль від Кольомбо наступив вибух на норвеськім кораблі Гіннеі. Згинуло 15 людей, 13 було ранених, у цьому 5 тяжко. Розбитків, що хотіли рятуватися човнами, врятував японський корабель Напляснару. В Кольомбо сподіються його нині вечором.

Завзяті бої в Же-ге.

З Токіо повідомляють, що між китайцями і японцями йдуть завзяті бої за Гайфенку. Обі сторони несуть тяжкі втрати. Бої розпочалися наступом кількох тисяч китайських військ, яким приходять підкріплення. Японці підтягають теж нові війська.

Розвязали Шуцбунд у Тиролі.

ВІДЕНЬ, 17. III. ПАТ. В Тиролі влада розвязала соціялістичний Шуцбунд за переступлення приписів статуту. Шуцбунд присвоїв собі військовий характер і був зорганізований на спосіб військовий. З матеріялів, найдених підчас ревізії, виходить, що Шуцбунд робив вправи, які мали за меті замкнути доступ до Тиролю державним військам. Розвязання Шуцбунду викликало серед робітників велике обурення. Перед партійним домом в Інсбруці збиралась вчора вечором юрба. Військо, жандармерія і Гаймвера були в гострій поготівлі, однак до сутичок не прийшло.

Подвійна політика Італії.

ВІДЕНЬ, 17. III. ПАТ. Орґан всенімців „Вінер Н. Нахріхтен“ закидує у вступній статті Італії, що управляє супроти Німеччини й Австрії подвійну політику. Підчас коли в Німеччині підтримує націонал-соціялістів, то в Австрії поборює цей рух і підтримує Гаймверу, навіть матеріяльно. Ті розбіжности всенімецький орґан пояснює так, що Італія бачить в Німеччині свого союзника, при якого допомозі хоче розпочати боротьбу проти Франції. Зате в Австрії бачить Італія свою власну домену інтересів.

По широкому світі.

— Населення Італії з днем 31. грудня м. р. начисляли на 41.860.000 осіб супроти 41.447.000 минулого року.

— Апеляційний суд у Парижі затвердив присуд відомого „альхеміка“ Дуніковського на два роки.

— Президент німецького державного Банку д-р Лютер уступив а його місце має заняти д-р Шахт.

— В Берліні помер рабін Френкель, побитий на вулиці гітлерівцями.

ВБИЛИ РАКОВСЬКОГО.

ЛЬОНДОН, 17. III. ПАТ. Райтерова аґенція повідомляє зі Стамбулу, що Троцький, який живе на острові Прінкіпо біля Стамбулу, одержав із віродостойного джерела вістку про вбивство бувш. більшовицького амбасадора в Льондоні Раковського.

ГОЛОДІВКА ГІРНИКІВ.

Робітники польських копалень „Мортімер“ і „Клімонтів“ уже четвертий день ведуть голодівку на знак протесту проти плянованого затоплення тих копалень. Перед копальнями демонструють жінки страйкарів. Фельчера, який зїхав був у копальню, щоби помогти ослабленим голодівкою робітникам, страйкарі задержали там 30 годин. Та сама доля стрінула копальняних сторожів. Перед копальнею Клімонтів зібралися юрби та домагалися грошей на життя. Жінки принесли каву та хліб для страйкарів, одначе вони далі голодують. В інспектораті праці має відбутися конференція в справі копалень.

ЗГИНУЛИ ДВА ЛЕТУНИ.

ПАТ. повідомляє, що на полях маєтку Земніки біля Сьроди впав літак зі знаком С. 30.302 АЙМ. Літак згорів, під останками літака найшли звуглені тіла двох летунів. Здогадуються, що один летун, це син бувш. міністра та польського ген. комісаря в Данціґу Леона Плюцінського. Назвища другого летуна досі не стверджели. Літак належав до познанського звероклюбу.

Анґлійський плян розброєння.

Із Женеви повідомляють, що на головній комісії розбройної конференції Мекдональд виголосив 16. ц. м. велику промову, дожидану всіми державами. Анґлійський премієр заявив, що це останній його заклик у тій справі, яка увійшла в останню свою фазу. Держави повинні йти собі взаїмно на уступки, оскільки не хочуть допустити до нової війни. Мекдональд пропонує 5-літній переходовий час розброєння чи там зрівнання зброєнь при рівночасному створенні міжнародного контрольного інституту та пропонує такі границі для сухопутніх армій в поодиноких краях: Німеччина 200.000 вояків, Франція 400.000, Італія 250.000, Злучені Держави 500.000, Польща 200.000, Чехословаччина 100.000, Бельґія 75.000 вояків. Дальше пропонує заборону танків, тяжкої артилерії й бомбардування літаками. Вкінці Мекдональд відкликався до розуму всіх народів, вказуючи на те, що розброєння це одинокий спосіб уникнути війни.

Промову Мекдональда приняли оплесками і після промов Надольного, Даладієра й інших головна комісія відложила засідання до найближчого четверга, щоби поодинокі держави могли заняти становище супроти анґлійського проєкту.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРОТИ МЕКДОНАЛЬДОВОГО ПЛЯНУ.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Німецька преса виступає із застереженням проти Мекдональдового пляну як такого, що не надається до прийняття. Гуґенберівський „Льокаль Анцайґер“ каже, що цей плян трактує загарантовані Німеччині права як другорядні. „Берзен Курір“ твердить, що становище Німеччини залежатиме від того, як переведуть принцип рівноправности. На думку німецьких кол анґлійський плян паралізує стремління до озброєння Німчечини: „Берзен Цтґ.“ повідомляє, що Німеччина виразно зазначує, що далі домагається рівноправности в ділянці воєнного матеріялу. Справа торкається головно воєнного летунства, підводних човнів, тяжкої артилерії та танків. „Д. Альґ. Цтґ.“ побоюється, що Мекдональдові залежить на цьому, аби райхсверу заступити міліцією.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО МЕКДОНАЛЬДІВ ПЛЯН.

ПАРИЖ, 17. III. ПАТ. Французька преса доволі холодно приняла Мекдональдів плян. Коментуючи його майже однодушно погоджується в цьому, що умовини, ставлені Франції, годі приняти. „Еко де Парі“ твердить, що анґлійський проєкт зміняє уклад сил в Европі та приготовляє зміну її політичної мапи. Головним вислідом проєкту булоб одностороннє розброєння Франції. Колиб навіть для противаги розвязали райхсверу, то всетаки французький воєнний матеріял утратив би всю свою вищість супроти напасника, що має знаменито зорганізований промисловий апарат, який зумів би вихіснувати час для відповідної підготовки. З другого боку треба згадати про більшовицьку армію, яка скількістю перевищає всі інші армії в Европі. Проєкт, який обмежує зброєння, не передбачує для держав ніякої помочі на випадок нападу. „Ер Нувель“ твердить, що Мекдональд забагато вимагає від Франції, а за це нічого їй не дає. „Журналь“ зазначує, що проєкт можна взяти би під дискусію, одначе більшу його частину треба би піддати основній ревізії. „Ля Репіблік“ думає, що Мекдональдів плян був би оправданий, колиб була рівночасно успішна контроля, яка вважала би над зброєнням Німеччини і інших держав. Цілу справу можна би звести до питання, чи Мекдональдові вдалося би зорганізувати таку контролю, якій піддалися би всі держави.

АНҐЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО МЕКДОНАЛЬДІВ ПЛЯН.

ЛЬОНДОН, 17. III. ПАТ. Анґлійська преса назагал не виявляє щирого одушевлення для Мекдональдових посунень у Женеві. Його промову оцінюють, щоправда, як енерґійний крок для врятування конференції. Одначе анґлійська преса здає собі справу, що плян анґлійської конвенції не може вдоволяти ні Франції, ані теж Німеччини, ні Італії, тому теж переведення конвенції в життя стрінеться з поважними трудноцями

МАЦУОКА У НЮЙОРКУ.

ЛЬОНДОН, 17. III. Японський делеґат амбасадор Мацуока віхав нині до Нюйорку. Тим самим кораблем віхав до Нюйорку і Мелон,

НОВИНКИ

— Взуття купуємо в „КОМЕТІ". Купуючи в „Кометі" даємо працю і заробіток нашим реміслеником. Свій до свого і по своє! 3—?

— Футро раз у рік до кушніра! Вже надійшли журналі мод на 1933/34, які можна оглядати та з надходячою весною дати змодернізувати футро на 50 проц. дешевше як у сезоні. Приймаю футра на переховання літом. Юліян Глушевський, вул. Коперника 16. II. п. 2—?

— Збірка на голодних безробітних відбудеться в неділю 19. ц. м. під церквою св. Юра.

— Конфіската „Діла". Вчорашнє (67) число „Діла" сконфіскувало городське старосто за одну статтю на 1. сторінці.

— „Наш Клич" це назва нового українського тижневика, що почав виходити у Львові. Перше його число підпало конфіскаті за передову програмову статтю. З несконфіскованих текстів видно, що це політичний тижневик, що став наслідкоємцем політичної ідеольогії перемиського тижневика „Український Голос", який, як відомо, перестав появлятись перед кількома місяцями.

— „Український Тиждень". Під цим наголовком виходить у Празі вже три місяці літографований тижневик, що приносить дуже багату й цікаву хроніку українського життя в українських еміграційних центрах у Чехословаччині. „Український Тиждень" виходить під редакцією п. Петра Зленка (Прага II., Тиршова 4) і коштує 4 ч. к. місячно, за кордон 6 ч. к. місячно. „Український Тиждень" можна поручити всім тим, що цікавляться життям української еміграції в чехословацькій републиці.

— Конець студентського страйку. На загально-академічному вічу в другому домі техніків у Львові рішено закінчити з днем 17. ц. м. студентський страйк. Тому, що одночасно на університеті й ветеринарії сенат замкнув з днем 18. ц. м. другий триместр і оголосив святочні ферії, в обох вищих школах настав спокій. Окрема ситуація склалася на політехніці, де обовязує поділ академічного року на два семестри і другий семестр зачався з днем 10. лютого ц. р. Тут маневр зі святочними феріями був би передчасний і тому ректор політехніки інж. Ціпсер оголосив, що виклади й вправи на політехніці розпічнуться в понеділок, 20. ц. м.

— За вуличні демонстрації, спрямовані проти влади та нового академічного закону, стануло 16. ц. м. перед судом 9 студентів, з яких засуджено: Петра Антоновича на місяць арешту, Влад. Ротгайзера на місяць, Н. Лозинського на 2 тижні і Мих. Чарториського на місяць, всіх без заміни на грошеву кару. Інших увільнено.

— Хто виграв на льотерії? В осмім дні тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 28227; 15.000 зол. на ч. 144701; 10.000 зол. н ач. 38555, 58627; 5.000 зол. на ч. 39643, 91586, 100898; 2.000 зол. на ч. 10314, 25168, 27075, 29130, 38270, 40596, 45329, 47189, 54853, 56261, 58993, 61487, 65776, 75270, 75284, 83025, 86681, 102226, 104985, 111393, 119299, 123678, 135162, 137244, 137885, 147174; 1.000 зол. на ч. 1651, 7214, 21560, 26593, 30752, 31810, 93333, 50526, 52933, 58979, 64745, 65232, 67246, 69033, 68861, 70494, 70387, 75470, 82090, 82869, 84104, 85372, 87935, 94869, 97297, 97382, 101033, 107665, 110640, 112373, 112604, 115620, 121851, 138020, 138077, 145095.

— Летунська катастрофа. В пятницю упав польський військовий літак на болоні біля Левандівки. Пільот і механік вийшли ціло.

— Арештування комуністів. Під визначним Бригідок у Львові кількасот комуністів пробувало 16. ц. м. вечором робити демонстрацію, яку розігнала поліція. Декого арештовано. При ревізії найдено комуністичні відозви. Наслідком чого арештовано разом 60 осіб, між ними три жінки.

— За знижку цін у харчівнях. М-ство внутр. справ розпочало акцію за знижкою цін рільних продуктів по ресторанах і харчівнях. Щоби вкоротити визиск консументів воєводи мають стежити за калькуляцією цін у тих льокалях і нормувати ціни. На випадок спротиву власників харчівень передбачені строгі кари.

— Замах на суддю. Із Сколього повідомляють, що на начальника городського суду, д-ра Лєбоза виконано 17. ц. м. замах. Бувший сторож „Польміну" Грицик стрілив до нього двічи з револьвера, але хибив. Була це пімста на судді, що перед двома роками в Дрогобичі рішав справу Грицика.

— Вбивство. В Рожнітові пов. Ярослав незнані люди застрілили управителя двору гр. Дідушицького Михайла Маслянку. Досі не ствердженo, чи це вбивство грабункове чи задля пімсти. Маслянка уходив за заможну людину.

— Смерть робітника в лісі. При вирубі дерева в лісі фірми Годуля в Полоннім біля Підбужа відломана гиляка вдарила в голову Івана Панюка і вбила його на місці.

— Психотехніків-фахівців і тих, що близче цікавляться психотехнікою або фаховим порадництвом, просить Управа психотехнічної порадні для вибору звання при Рідній Школі у Львові, Ринок 10/II., навязати з нею контакт.

— Комісія Розбудови Українського Промислу (КРУП) при Українськім Техн. Т-ві подає до відома інтересованих у справах оснування та розбудови промислових підприємств, що 1) підшукує потрібну технічну літературу та подає за зворотом власних коштів вказівки у виборі цієї літератури, 2) подає фахово-технічні поради в справі закладання і наладнання промислових підприємств. При цьому зазначується, що КРУП на бажання інтересентів залагоджуватиме надіслані запити строго довірочно і задержуватиме подані відомости та проекти в повній дискреції.

— Установчі збори Т-ва „Союз Українок-емігранток" відбудуться у Львові в неділю 19. березня в год. 5. пополудні в домівці Т-ва „Луг" при вул. Коперника ч. 5. Організаційний Комітет просить усіх українок-емігранток з Вел. України взяти поголовну участь у зборах.

— Управа Українського Т-ва Допомоги Емігрантам з Вел. України у Львові повідомляє всіх своїх членів, що загальні збори Т-ва відбудуться в неділю 2-го квітня ц. р. в помешканні „Української Бесіди" (вул. Рутовського ч. 22) в 9. чи 10. год. ранку.

— Звичайні загальні збори „Кооператива Український Театр" у Львові відбудуться в неділю дня 19. березня ц. р. у домівці Кооперативи, вул. Шашкевича ч. 5 (партер) в год. 5 попол. На деннім порядку: відчитання протоколу, звіт Управи та Контрольної Комісії, затвердження біляnсу за 1932 р., абсолюторія дирекції та Надз. Раді, розділ чистого зиску і реферат у справі будови театру.

— Виділ Наук. Т-ва ім. Шевченка влаштовує 26. березня в год. 12. вполудне святочні сходини з нагоди 72-ліття смерти патрона Т-ва Тараса Шевченка. Ближчі подробиці про реферати подамо окремо.

— Пригадуємо, що загальні збори Українського Гігієнічного Т-ва відбудеться в неділю дня 19. березня ц. р. в год. 11.30 вполудне в салі „Української Бесіди" у Львові (вул. Рутовського ч. 22). З нагоди зборів відбудеться відчит п-і Ольги Терпилякової на актуальну під цю пору тему: „Кліматичні оселі і півоселі у нас і в чужих". Численна участь членів і гостей дуже пожадана.

— Справлення помилки. В поклику: Час балів минув! („Діло" ч. 66. з 17. березня, стор. 5) вийшло через недогляд фальшиве число чеку Рідної Школи. Має бути ч. П. К. О. 149.405. Тому цим а не іншим чеком прохаємо пересилати одноразові добровільні датки для Рідної Школи замісць на баль з дописною на всю: „Замісць Балю".

Зі сцени й естради.

Концерт українських ревелерсів.

Немало людей ішло на виступ хору українських ревелерсів з меншим чи більшим недовірям, а проте не було нікого, хто не виходив би з концерту із щирим захопленням. Справді! Той гурток молодих музикальних людей (Божик, Хлабич, Козак Евген — дириґент, Курочко, Стецура і Лозинський) імпонував не тільки прецизним вишколенням і зіспіванням та прегарним і добре згармонізованим голосовим матеріялом, але й незвичайно вмілим орудуванням тим матеріялом, віддаючи всі пісні доволі богато! програми згідно з інтенцією компоністів.

У програмі вечора були вальси, танґа, фокстроти й ін., дальше ціла низка сентиментальних пісень стрілецьких, а вкінці ріжні любовні пісні в гармонізації авторів чужих і українських. З авторів українських чули ми гармонізації пісень: В. Безкоровайного, В. Балтаровича, Е. Козака й Осипа Курочка, який теж написав або переклав чи не більшість співаних віршів. Хоч щодо гармонізації деяких пісень можна мати поважні застереження, хоч і переклади деяких віршів були за мало гладкі, то проте факт, що українські автори беруться творити того роду легку пісенну літературу, яка нині так дуже поширена в цілому світі, — заслуговує безперечно на признання. Перші кроки все тяжкі, тому особливо молодим авторам зниохочуватися не вільно.

Вечір, як сказано, викликав якнайкраще враження на слухачів, що заповнили битком салю Лисенка. Вони довго не хотіли її покидати, домагаючись настирливо наддатків, яких виконавці не жалували, повторюючи зрештою майже кожну другу пісню програми. Акомпаніював легко й дискретно п. Перфецький Богдан.

В хорі українських ревелерсів „Евгена" у Львові дістали ми співацький гурток, що сміло може видержати конкуренцію з найкращими того роду хорами у наших ближчих і дальших сусідів. Бажаємо молодим співакам, що так гарно започаткували отсе свої дальші виступи, аби не спочивали на лаврах, але працювали солідно дальше над собою і йшли від успіху до успіху!

І. Н.

З кіна.

Кіно-ревія Кольосей.

На сцені нова ревія театру „Веселий Мурин" — „Абракадабра" з добрими скечами (вдалий „Фр. Копиткевич"), танками і співами. Танки двох пар Щепанська-Вежинський і Попелевська-Фабіян дуже гарні, головно „Тройка". Скеч під наголовком „Абракадабра" слабий. Фільма „Чудотворець" — непогана, хоч її містична тенденція не переконує і не ділає на европейського глядача так, як це діється мабуть в Америці. Сільвія Сідней має вже устійнену славу одної з найкращих нинішніх фільмових артисток.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Данило Мордовець: ГАЙДАМАКИ. Історична повість. II. частина. В додатку історичний нарис Миколи Голубця: Гайдамаччина. Українська Бібліотека ч. 2. — Львів, 1933. Стор. 128. Форм. 16°.

Інж. д-р Е. Томашевський: ПТАХО-МЯСАРСЬКИЙ ПРОМИСЛ. Підготовання мясної птиці в господарстві, кооперативний збут, вгодовування та перерібка її на мясо. Львів, 1933. Бібліотека „Сільського Господаря" ч. 97. Стор. 110. Форм. 16°.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар в приватних оборотах зол. 8.86. Тенденція зниженова.

Золото: Корони 38.75; франки 37.85; доляри 9.20; дукати 85.50.

Срібло: Корони 0.30; рублі 1.30; фльорени 0.75.

Варшавська біржа.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.80, 125.11, 124.49; Голяндія 360.00, 360.90, 359.10; Льондон 30.77, 30.92, 30.62; Ню-Йорк чеки 8.88, 8.90, 8.86; Ню-Йорк кабель 8.89—8.88, 8.90.5, 8.86.5; Париж 35.12, 35.21, 35.09; Прага 26.47, 26.53, 26.41; Швайцарія 172.95, 173.38, 172.52; Італія 45.90, 46.12, 45.68; Берлін 212.50.

Акції.

Банк Польський 75.25.

ЗБІЖЕ.

Ціни льоко Підволочиська: Пшениця збірна 31.75—32.25, Жито збірне 16.75—17.00, Лубін синій 8.75—9.25. Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. III.: На масло тенденція знижкова —.—, молоко 15—17, сметана 70, яйця 3.—.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 18. III. год. 7.30 веч. „Певця", „Кавалерія Рустікана" (виступ Евг. Мозковського).

Неділя, 19. III. год. 3.30 попол. „Цезар і Клеопатра" (Абон. 8).

Неділя, 19. III. год. 7.30 вистава в честь марш. Й. Пілсудського „Дівочі шлюби".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 18. III. год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Неділя, 19. III. год. 3.30 попол. „Мадмуазель" (Абон. 7).

Неділя, 19. III. год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Концертове Бюро Тірка.

Вівторок, 21. березня — Ганка Ордонівна.

Кіна.

АДРІЯ: „Упавша жінка", „Її хлопчик".
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати".
АТЛЯНТИК: „Тонг".
КАСІНО: „Люди в готелі" (Віккі Бавм).
КОЛІСЕЙ: „Чудотворець", ревія „Абракадабра".
КОПЕРНИК: „У тіні хреста" (Неронів цирк).
МАРУСЕНЬКА: „У тіні хреста" (Неронів цирк).
МІРАЖ: „Під кураталею" (Вл. Бурівн), „Два пеховці".
ОАЗА: „Добродій людськости" (Бастер Кітон, Ан. Пейдж).
ПАЛЯС: „Мадярська кров".
ПАН: „Рай підростків" і ревія.
ПАСАЖ: „Співець гір" (Льоренс Тибет).
ПРОМІНЬ: „Білі ночі".
СТИЛЕВЕ: „Тайна сальону краси", ревія „Літаком до Стилевого".
УТІХА: „Мексиканка" й ревія.
ХИМЕРА: „Неніта, дівча з Гавании".

Закордонне радіо.

Субота, 18. березня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, **Міляно** (331,4) 21.10 „Останній вальс" оп. О. Штравса, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.25 Гармонії, 18.35 „Баядера" оп. Кальмана, **Ляйпціг** (389,6) 17.15 Романтична Брамсова музика, 20.00 „Пташник з Тиролю" оп. Целера, **Берлін** (419) 20.00 „Дер Фіделе Бавер" оп. Лео Фаля, **Білгород** (429,7) 16.30 Спів, 19.50 „Костана" муз. песа Керстіна, **Рим** (441,2) 13.00, 17.30 Концерт, 20.45 Трансм. з театру, **Брюселя** (509,3) 19.30 Фортепян, **Відень** (518,1) 19.45 Вечір оперетки, **Мінхен** (532,9) 20.00 „Бемише Музікантен" оп. Гріна, **Будапешт** (550,5) 18.40 Фортепян, 19.30 Опера, **Харків** (937,5) 8.30, 9.30, 21.30 Концерт, 10.30 Трансм. з моск. опери, 13.50 Радіокомпозиція, 15.10 Трубна орхестра, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 10.00 „Снігурочка" оп. Римського-Корсакова (Досв. 720 м.).

Неділя, 19. березня 1933.

Кеніґсберг (217,1) 19.00 „Герман фон бальке" оп. Гендля, **Братислава** (279,3) 19.40 Концерт, **Міляно** (331,4) 17.00 Концерт, **Штрасбург** (345,2) 22.00 „Ле Мізантроп" ком. Молієра, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.35 Спів, **Рим** (441,2) 17.00 Концерт, 20.45 „І Бріганті" оп. Офенбаха, **Брюселя** (509,3) 18.00 Моцарт, 21.35 „Мадам де Помпадур" оп. Лео Фаля, **Відень** (518,1) 11.30 Концерт, 12.50 Вальси, **Мінхен** (532,9) 12.00 Концерт, 17.45 „Старий драб" комедія Жольата Гарсанія, **Будапешт** (550,5) 15.45 Військ. орхестра, 20.00 Пісні, 22.30 Скандинавський вечір, **Харків** (937,5) 8.30 Музика для дітей, 9.00, 10.00, 18.10, 19.00 Концерт, 13.50 Радіокомпозиція, 15.10 Музика, рецитації, **Москва** (1000) 17.25 „Періколя" оп. Офенбаха (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Субота, 18. березня 1933.

12.10, 19.20 Грамофон, 13.15 Шк. рад. поранок, 14.35, 15.00, 17.00 Про Пілсудського, 17.20 Авд. для хорих, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів „Істор. повість у XIX. ст.", 18.40 Легка музика, 20.00 Концерт. Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Пімста бувші., 23.00 Танк. музика.

Неділя, 19. березня 1933.

12.15 Академія в честь Пілсудського, 14.20, 15.00 Концерт орхестри, 14.40 Конкурсова балачка, 16.25 Грамофон, 16.45 Промова мін. Матушевського, 17.20 Скрипка, 18.00 „Визволення" авд., 18.45 Всячина, 19.05 Відчит, Пісеньки, 19.40 Авдиція, 20.15 Вистава в Вел. Театрі (трансм. з Варшави) 21.20 Спорт, 21.30 Фортепян (Клявдіо Арав), 22.15 Танк. музика, 23.00 Мандоліністи.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Поминальне Богослуження за спокій душі бл. п. Володимира Русина, студента прав, відправиться 21. березня ц. р. в год. 9. рано у Волоській церкві при вул. Руській у Львові. 1589

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЕКОНОМ-ГОСПОДАР, кавалір, під диспозицію власника, потрібний. Вимагане солідне практичне знання в усіх ділянках зразкового рільного господарства. Платня на підставі умови. Письменні зголошення до Управи дібр Шляхтинці п. Тернопіль. 1568 3–5

2-МІСЯЧНИЙ курс крою шиття у Вищій Кравецькій Школі починаю 20. березня. Ціни знижені. **М. Козловська**. Академічна 22. I. п. 1572 3–4

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошенних.

1 мм одношпальтовий або бoгe місце в рубриці оголошень	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·45
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 380·—
„ „ 1/2	„ 200·—
„ „ 1/4	„ 110·—
„ „ 1/8	„ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.